

C. K. pošti!

Nedostavljene številke je poslati administraciji „Eisenbahner“
Dunaj V Zentagasse 5.

ŽELEZNIČAR

GLASILO SLOVENSkih ŽELEZNIŠKIH NASTAVLJENCEV

UREDNIŠTVO

se nahaja v Trstu ulica Madonnina 15
Telefon 1570

UPRAVNIŠTVO

Dunaj V. — Zentagasse 5.

Izhaja 1. in 15. vsakega meseca

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina:

za celo leto 4.40 K
za pol leta 2.20 K
za četrt leta 1.10 K
Posamezna številka 18 vin.

Št. 10.

V Trstu, 15. maja 1913.

Leto VI.

Država kod delodajalec.

Socialna politika na državnih železnica.

Zaplenjeno.

Zaplenjeno.

Socialistična misel.

Kadar nanese med indiferentnimi ljudmi beseda na socializem, se navadno od te ali one strani pojavi vprašanje: Kaj pravzaprav hočejo socialisti? In če nalete taki ljudje na pravega socialista, zahtevajo od njega odgovor, jase in točen odgovor z vsemi posameznostimi, o katerih se le more poroditi radovednost v razgretih glavah.

Ali vprašanje je zgrešeno, in kdor pričakuje odgovor nanj, dokazuje, da res nima pojma o socializmu. Zakaj v tistem pomenu, v katerem se besede navadno rabijo, se sploh ne more reči, da socializem nekaj hoče. Socializem ni terjatev, temveč raziskavanje in nauk. Socializem ne zahteva, da se imajo delovna sredstva izročiti človeški družbi v skupno last, temveč uči, da je drugačen izhod z pekla, ki ga ustvarja kapitalizem, nemogoč in da se bo kolektivna, skupna last delovnih sredstev neizogibno uresničila. To pa preustvari vso podlago povsem drugače organizirati kakor doslej. V glavnih potezih se tudi lahko dožene, kakšna bo nova organizacija: podrobnosti so pa vprašanje bodočih časov.

Ljudem, ki poznajo današnji dan in katerih spomin sega le v kratko dobo njihove mladosti, se zdi taka preuredba gorostasna, nemogoča, in zato menijo, da je izmišljena, skonstruirana na papirju, zasajana v lenih urah brez dela. Če bi bilo res tako, tedaj bi bila politična ideja mrtvo-rojeno dete. Zakaj gospodarske sile si ne dajo predpisovati potov, ker so močnejše od predpisov; in najlepše utopije so ostale praktično brez uspeha, ker niso bile zgrajene na trdnih tleh dejstev, ampak so izhajale iz pobožnih želja in vroče fantazije. Z nekaterimi so napravili praktične poizkuse; posamezniki so doprinali v ta namen velikanske žrtve. Nekaj časa so take falanstere, kolonije, komunistične občine, životarile, pa so propadle. Kar ni sposobno za življenje, ne more živeti.

Tudi taki poizkusi so socializmu le snov za raziskavanje, za študij, kakor sploh vsi družabni pojavi. Niso mu pa cilj in namen.

Socializem hoče predvsem vedeti, kaj je človeška družba in kakšna je, kakšno je razmerje med njo in posameznikom, pa med njenimi deli. Nadalje hoče dognati, na kakšen način je družba taka postala, kakšna je, iz česa se je razvila in kako se je razvila. Tukaj je glavno vprašanje, kateri činitelji določajo družabni razvoj. Če se znanstvenemu raziskovanju posreči, da najde pravi odgovor na ta vprašanja, tedaj je mogoče dognati, kam vodi nadaljni razvoj. Proučevanje rezultata družabnih in razvojnih činiteljev pa je glavna naloga socializma.

Človeška družba je jako pisana, in pojavov njenega življenja je tako ogromno število, da se posamezniku lahko zmede pogled, če hoče vjeti njeno celotno sliko. Kamor človek pogleda, povsod je boj: Tu so boji narodov, plemen, pasem, tam boji verskih družb; če se pogleda malo drugače, se zasačita moški in ženski spol v boju; državna oblika je predmet boja tukaj, okrog kulturnih posebnosti se sučejo boji tam. In raznim učenjakom je to zadostovalo, pa so izrekli svoje nauke: „Zgodovina človeštva je večni boj nasprotnih ple-

men“. Drugi pa so učili: „Namen človeške družbe je zedinjenje človeške družbe, je zedinjenje v eni cerkvi. In tretji so zatrdili: „Spolno vprašanje je vprašanje človeštva“.

Za vsako tako trditev se lahko najde toliko primerov, da je naposled videti, kakor da bi bila dokazana. Pa vendar je tako označevanje zgodovine preveč površno. V vseh teh teorijah ni najti splošnega, za vse slučaje veljavnega načela, če je kje dvoje narodov v boju, ima vendar vsak zase v svojem okvirju notranje boje, in borbe posameznih delov prvega naroda so v bistvu povsem enake borbam, ki se vrše v domačiji drugega. Neka nasprotja se opažajo povsod, nasprotja, ki so v svojem najglobljejšem značaju po vsem svetu enaka. To so nasprotja med gospodujočimi in podjarmljenimi, med vladajočimi in služočimi, nasprotja med posameznimi razredi človeške družbe. Zgodilo se je včas, da je bil cel narod podložen drugemu, ki ga je zaslužnil; zlasti v starih dobah, ko so bile selitve plemen še nekaj navadnega, se je večkrat zgodilo, da je zmagovalni rod potisnil premaganega v sužnost. Tedaj je med obema nastalo razredno razmerje, in bistveno je bilo razredno, ne pa narodno nasprotje. Zakaj zgodilo se je tudi, da je zmagovalno pleme sprejelo narodnost premaganega, ali prilastilo si je gospodstvo nad poraženim, kateremu je postalo po jeziku brat.

Važno pa je vprašanje, kaj je odločevalo v bojih, ki so od prvih začetkov človeške zgodovine vedno razsajali na zemlji, kjerkoli so prebivali ljudje. Tudi v tem se je včas izkušala čudna filozofija, pripisujoča zmagovitost zdaj višji kulturi, zdaj prirojeni hrabrosti, zdaj zopet dragocenejši veri. Enostavna resnica pa je ta, da je vedno zmagovala in še dandanes zmaga višja sila.

Ta je pač lahko raznovrstna. Če se spopade dvoje golorokih ljudi, odločuje tista moč, ki jo prinaša borilec sam s seboj v svojih mišicah, v svojem tilniku, v svoji spretnosti in v svoji zavlačajnosti. Osebnosti pa se morajo takoj vsaj deloma umakniti, čim imata nasprotnika bojna sredstva v rokah. Mali David je premagal velika Golijata, ker je bilo njegovo orožje uspešnejše od hrustove telesne moči.

Ali boj ni samo pretep na krvavem polju. V vsakdanjem takozvanem mirnem življenju je veliko več bojev kakor na vojnih, in ravno oni navidezno mirni boji so neznansko bolj vplivali na razvoj človeške družbe, kakor vse krvave bitke.

Tudi v teh bojih je odločevalo boljše sredstvo. Že v najstarejših dobah so bili na boljšem oni, ki so znali kamen izpremeniti v orodje. S pomočjo delovnega sredstva se je človeštvo dvignilo nad živalstvo, nad surovo prirodno življenje.

In razvoj delavnih sredstev označuje in spremlja razvoj človeške družbe. Ljudstvo, ki se je naučilo uporabljati bron, je bilo na boljšem kakor ono, ki se je posluževalo samo kamnitega orodja; železo pa je povzpelo življenje, ko je upreglo par in pozneje elektriko v svojo službo.

Popolnost delovnega sredstva je močan razvojni činitelj. Odločilno pa je v socialnem oziru, kdo je lastnik delovnega sredstva. Zakaj on je tudi gospodar dela in izdelkov, torej lastnik vseh onih sredstev, s katerimi lahko gospoduje.

Stroji in tovarne, jame in polja, železnice in parobrodi, delovna sredstva v najširšem zmislu, so dandanes kapitalistična last. Po vseh zakonih razvoja ni moglo priti drugače. Tako, kakor je, je nujno moralo postati. Vzporedno z razvojem dela in njegovih načinov so korakali vsi drugi razvojni elementi, duševni in gmotni; to je povzročilo, da ne bi bil mogel nihče drugi kakor kapitalisti v gotovih razmerah prevzeti modernih delavnih sredstev v svojo last; s tem pa jim je moralo nujno pripasti gospodstvo.

Kapital je neizogibno stopnja v razvoju človeške družbe. Ali samo stopnja je: kakor vsaka druga, se bo morala tudi kapitalistična organizacija družbe umakniti novi. Odločil pa bo njen neizogibni poraz tisti boj, ki vihra, odkar je mogoče govoriti o družbi sploh: Odločil bo razredni boj, ki še nikdar ni bil tako jasen, tako nezakrinkan kakor v naših časih.

Interesi delavstva, ki se bojuje za svojo osvoboditev, so pravzaprav interesi človeštva. Boj proletarijata je zgodovinska naloga in njegov cilj ne more biti nobena utopija, nobena fantazija, ampak le to, kar izhaja nujno iz razvoja samega. Proletariat je navsezadnje le orodje zgodovinskih korakov po potih nujnosti. Socializem ne pred, pisuje delavstvu ciljev, temveč mu jih le razodeva. Socializem ne modruje, kakšni smotri bi se dali izumiti, da bi bili čim lepši, temveč le označuje pota, po katerih se najbolj pride do ciljev, ki so neizogibni, ker jih določajo neizpremenljivi zakoni razvoja.

Socialistična misel je stroga, neizprosna, misel, ki se poraja iz trdih dejstev. Zato ne more poginiti, ne izginiti, ampak se mora nujno krepčati, čimbolj se bistrijo razmere, čimbolj se jači spoznavanje dejstev in pravih nasprotij v družbi. Nekdaj je bila to misel posameznikov, ki so razumeli razvoj, njegove pogoje in njegovo pot. Čimdalje bolj postaja to misel večine človeštva, nekdanji tako slabe, da je morala trpeti vsako sužnjost, danes že toliko okrepane, da se lahko bojuje, in vsak dan pridobivajoče toliko moč, da mora priti dan ko zmagaja.

Naprej!

Številni proroki na slovenskem ozemlju, ki so skušali nešteto krat dokazati, da nas ni več, bodo morali to svoje globoko prepričanje vendar še enkrat revidirati! V nasprotnem slučaju bo tudi slovenska javnost uvidela, da so jo farbali in le skušali natveziti najgorostnejše laži za pristno resnico. Mi smo se seveda izborno zabavali, če smo čitali duhovite razprave po meščanskim časopisjem, od modre „Edinosti“ pa doli do domišljivega „Dana“ in dovolj je bilo smeja v naših vrstah na račun smešnih modrijanov, ki so hoteli na vsak način nekaj zagovarjati in propagirati, kar v

PODLISTEK.

Predpisi za prometno službo.

(Dalje.)

5. Sestanek dveh vlakov, ki vozita v nasprotnih smerih, na postajah (izogibalščih) ali na dvotirnih progah med dvema postajama (izogibalščima) se imenuje „križanje“; če vlak prehiti drugega, ki vozi v isti smeri in vozi potem še pred dohitelimi vlakom dalje, se ta sestanek imenuje „prehitevanje“.

Glede sprejema križanja in prehitevanja v vožni red se je ozirati na vlak le do 15 minut po njegovem prihodu v vlakovni končni postaji in le tekom 15 minut pred njegovim odhodom iz izhodne postaje.

6. Pri križanjih na postajah (izogibalščih), ki se nahajajo na enotirni proggi, morajo vožni redi nuditi najmanj eno minuto presledka med prihodom enega in odhodom drugega vlaka.

Enak presledek mora biti pred časi prihoda dveh protivlakov na postajah (izogibalščih) enotirne proge in na postajah (izogibalščih), kjer je prehod iz enotirne v dvotirno progo, v kolikor ne dopuščajo posebne krajeve razmere istočasni uvoz, in kočno na tistih postajah dvotirne proge, kjer je potrebno križanje uvoznega tira.

Pri sestavi voznega reda za vlake, ki vozijo v isti smeri, se je ozirati na to, da sledi naslednji

naših razmerah nima temeljnih predpogojev. Repet advokatski N. D. O. tvori vsega mogočnega Johanna Z. J. Ž., ki je hotela postati na vsak način rešiteljica slovenskega železničarstva in ki se je s prav narodnjakarsko vneto pehala za našo dedščino, želeč nam v pristnem krščansko-narodnjaškem prepričanju, čim preje — konec. Toda iskrena želja — ker protinaravna — se ni uresničila in mi smo še.

Da, še več. Vedno naraščajo naše vrste in od dne do dne se viša število naših članov in sicer po veliki večini iz tistih krajih, kjer so doslej pristaši Z. J. Ž. največ razgrajali. To razveseljivo dejstvo nam pravi, da je pot po kateri hodimo prava. O tem sicer nismo nikoli dvomili; vedno smo bili prepričani, da le v zvezi z svetovnim proletariatom dosežemo cilj po katerem stremimo. Rešitev tlačenih in izkoriščenih iz spon mednarodnega kapitalizma je vprašanje skupne združitve. Tega mnenja niso bili naši dični, za svoje žepe vneti nasprotniki. Vemo zakaj. Ravno kapitalizem je, ki te čudne reševalce delavskih stanov s svojimi tisočaki mastno krmi in jim njih škodljivi obstoj omogoča. Toda slovensko delavstvo ni več nima množico, ki brez pomisleka sledi vsakomu, za narodno zastavo skritega izdajalecu. Z bistrim razumom presoja razmere in stranke. Zberane božičnice nimajo več privlačne sile, kajti stare hlače in ponošeni otroški čreveljčki še dolgo ne reprezentirajo rešitve socialnega vprašanja in brezmiselno upitje po baji ogroženih narodnih mejah ni nasitilo doslej niti enega proletarskega želodeca. Kaj čuda torej, če železničarji trumoma zapuščajo tiste protinarvne tvorbe, od katerih so, sodeč po visokodonečih frazah raznih Rybarev in Jakličev, morda res pričakovali rešitve, ki jim je pa prav temeljito izostala. Prihajajo k nam in ker k nam prihajajo moramo skušati, da jih čim preje prepričamo, da nas njih prihod veseli, da ga pozdravljamo in da se bomo potrudili jim dokazati, da je njih prihod k nam ne samo nam temveč tudi njim samim koristen in da je bil neobhodno potreben posebno sedaj ko se zbirajo evarni, črni oblaki nad glavami avstrijskih železničarjev.

Treba je pred vsem da naše organizacije izpopolnimo in poglobimo, to se pravi, da dosedanje notranje poslovanje preuredimo in spremenjenim razmeram prilagodimo. Preveliki smo postali za naše dosedanje organizacijske forme in slednje ne morejo več zadostovati ogromnemu delu, ki se pojavlja na vseh koncih in krajih. V okvirju celote bo treba porazdeliti notranje delo, da bodo uspehi tega dela tem tem lepši in vidnejši. To so spoznali za enkrat ljubljanski železničarji in posledica tega spoznanja je postanek tretje ljubljanske podružnice, ki je bila ustanovljena 6. t. m. po svojem prvem obnem zboru pod imenom „podružnica Ljubljana II. 171 članov je prijavilo pripravljalnemu odboru svoj pristop k novi

vlak predidocu najprej šele po preteku rednega voznega časa, ki je potreben za prevoz vsake prostorne razdalje po predidocu vlaku, pomnožen s časom, ki je potreben za javljenje prihoda (glej člen 111. za brzovjavno ali telefonično naznanilo dve minuti, za bločno postrežbo pol minute.)

Da izogne zadrževanju vlakov na progah, razdeljenih po vlakojavnicah in bločnih mestih pred prostorno-zaključnimi znamenji, se mora sleditev vlakov vrhutega po voznem redu urediti tako, da noben vlak ne doseže takega znamenja predno je zadnji, v isti smeri vozeči vlak prevozi, bližnje mesto (Posten) ali pa dosegel postajo.

V ostalem veljajo za sledstvo vlakov določbe členov 109 do 114.

7. Vožni red se izda ločeno za železniško osebo in za občinstvo.

Vsaki postaji (izogibalšču) in vsakemu zasedenemu postajališču je pravočasno podeliti popolne vožne rede vseh vlakov, ki tam vozijo.

Železniški (bločni, vlakojavni) in ogibni čuvaji (predstavljališki čuvaji) dobe seznam vseh v voznem redu navedenih vlakov. V teh seznamih je za železniške (bločne, vlakojavne) čuvaje navesti čas odhoda, oziroma prihoda v obeh sosednjih postajah (postajališčih), za ogibne in predstavljališke čuvaje pa čas odhoda vlakov iz prejšnje postaje (izogibalšča), čas prihoda in odhoda na lastni postaji (izogibalšču) ter križanje in prehitevanje vlakov. (Glej tudi člen 117.)

Ta seznam, v katerem je posebej označiti navadne vlake in zanje določene uvozne in izvozne

podružnici že pred ustanovitvijo in to število se bo kmalu podvojilo in potrojilo. V svoj delokrog je pritegnila nova podružnica uslužbenec vseh kategorij vlakopospeševalne službe obeh železnic; s tem, da bo delovalo na omejenem teritoriju, ki ga bo gotovo lažje obdelovati, nego je bilo to doslej mogoče v velikih skupinah, ki so vsebovale v svojem delokrogu uslužbenec vseh kategorij obsežne železniške službe. S tem korakom se ni nova podružnica nikakor osamela in ni v manjši stiki z drugimi že obstoječimi podružnicami. Nasprotno je bila nje glavna skrb, da pospeši solidarnost med razredno zavednim železničarjem. Dala je s svojim sklepom povod ustanovitvi skupnega eksekutivnega odbora, ki naj vodi, nadzoruje in pospešuje gibanje med ljubljanskim železničarjem, ustanovitev skupnega eksekutivnega odbora so ljubljanski železničarji pozdravili z velikim navdušenjem. Z ustanovitvijo podružnice in skupnega odbora stopimo v novo fazo razvoja, ki bo gotovo v najkrajšem času pokazal dobre uspehe.

Nismo proroki in kot pošteni Kristovi nasledniki nikomur ne želimo smrti in tudi ne zaničevanja obstoja Z. J. Ž., vendar pa prav prijazno svetujemo vodilnim gospodom visoko naslovljene organizacije, da nam tudi še v bodočnosti posveti nekoliko pozornosti in naš še večkrat proglasi mrtvim; tako si bomo v zavesti, da bomo še dolgo živeli in se krepko razvijali in kar je glavno, se prav pošteno nasmejali na račun teh nepoklicanih nekroforov. Zmagonosna moč socializma gre nemoteno preko težav in preko raznih več ali manj resnih ali smešnih nasprotnikov; navidezne zapreke, ki jih postavlja na našo pot kapitalizem tudi s posredovanjem podkupljenih „agitatorjev“, ne more ustaviti našega silnega pohoda. Splošni razvoj človeške družbe omogočuje in pospešuje naš neprepredljivi obstoj in napredek.

Razvijali se bomo še nadalje in konstatirali nove uspehe. Novo podružnico, ki so jo ustanovili ljubljanski železničarji, da pomnožijo in ojačijo naše vrste, navdušeno pozdravljamo, v zavesti, da bode nova podružnica izvršila svojo dolžnost v smislu ideje in boja, ki ga bide mednarodno organizirani proletarijat.

J. P.

Vizija.

Moj duh je odplul v sinje višave. Od tam je zrl na zemljo, ki jo je ravnokar zapustil.

Grozen prizor!

Na prostranih poljih reke krvi, kupi mrličev, polomljeno orožje, požgane vasi in sela. Tisoče sestranih žena in otrok tava okrog brez zavetja kakor divja zver, ki se skriva pred lovci.

Hoteč obrniti pogled od te grozne slike, je zazrl oko na drugi strani novo grozno klanje...

tire, je v čuvajski hiši (čuvajnici in dr.) razgrniti na pripravnem mestu.

Stroje- in vlakovodje, potem manipulacijski sprevedniki ter vsi sprevedniki vlakov z osebno odpremo morajo v službi seboj nositi knjige vožnih redov tistih prog, ki so na njih zaposleni ter dadek vožni rednim knjigam.

V vožnorednih knjigah je navadne vlake posebej označiti.

Vsaka postaja (izogibalšče) mora dobiti dadek vožnorednim knjigam.

8. Razdelitev vožnih redov in dodatka morajo izvesti lokalni načelniki proti pismenemu potrdilu.

Po uredbi novih vožnih redov je vsled teh razveljavljene zopet pobrati.

Postajni načelniki so odgovorni, da se javno razobesi le istočasno veljavni vožni red in da se stare vožne rede lastne železnice, kakor tudi tujih železnic po uvedbi novega voznega reda takoj odstrani.

Člen 74.

Grafičen naris voznega reda.

1. Vožni red vseh vlakov iste proge se v svrhu čisto službene uporabe grafično sestavi.

Člen 75.

Sestava vožnih redov za posebne vlake.

1. Vožni red posebnega vlaka se mora sestaviti vedno s pomočjo grafičnega narisa ob uporabi zato obstoječega obraza.

Kako poživljen je človeški rod! Divja zver kolje živali le kolikor jih rabi za svojo prehrano. Malenkostni ljudje pa koljejo drug drugega iz same prešernosti. Človek je hujši od zverine! — — — Drug prizor!

Od bojnih poljan mi je splaval pogled nad velika poslopja z visokimi dimniki. Nekaterim se vidi, da je ugasnil ogenj, ki jih je hranil z dimom. Tisoče in tisoče marljivih rok počiva, ker so v to prisiljene. Truma bednih in gladnih množic pohaja okrog in ne more najti dela in kruha. — — —

V podstrešni sobici, ki je ob enem tudi kuhinja, leži v kotu na trdni slami blede žena z upadlimi lici in zdihuje v bridki boleti. Drobni otročiči okoli nje pa mlo prosiyo za grizlje kruha. — — — bolj nego vse telesne muke in bolečine muči bolno mater jadikovanje gladnih otrok. Reva si nima več kaj pritrpati od svojih ust, da bi dala otrokom.

V drugem kotu pa čepi na starem zaboju shujšan mož, ki si v obupu ruje lase, ker ne more svojem dati niti grizlje kruha. Njegovo moč in življensko silo je zlomila kruta usoda. Upognilo ga je trpljenje in borba za vsakdanji kruh, ki ga sedaj ne more več služiti.

Od siromašnega doma mi je pogled splaval drugam.

Tam-le iz onih visokih dimnikov se vali gost dim! Znamenje, da delo ne počiva.

Kakor da bi bil silni vihar odnesel strehe obširnih poslopij, se razgrinja pred očmi živahen prizor! — — —

Urno se vrti kolesje, stroji ropotajo in ogenj žari daleč v nočno tmino. Razbeljena kovina se pretaka po žlebi in jemlje vid očem. Tam ob strani pa nastajajo težke cevi z groznimi, temnimi žreli! — — —

To je tovarna za morilno orožje. Nje izdelki bodo že jutri šli na bojno polje in morili nove mase ljudi! — — — — — Grozna slika! — — — — —

Obstal je moj pogled nekoliko nad velikim mestom.

Že je polnoč. Ulice in trgi so le še malo obljudeni in večina hiš je zagnjena v temo. Le tu pa tam se še svetli kako okno.

Za ogromnimi mizami, obloženimi s papirjem čepe nočne postave liki pošastim in marljivo pišejo Sužnji so!

V ogromni palači na trgu pa sede za zeleno mizo plešasti gospodje. Kaj neki delajo še tako pozno v noč? — — —

Prizor mi je postal jase. Gospodje s častljivimi plešami, ki sede ob zeleni mizi, kujejo usodo ljudstev! — — — — —

Krvavi hrum se ponavlja! Na bojnih poljih tečejo nove reke krvi in novi mrliči pokrivajo prej cvetoče poljane! Grozna pošast požira nove žrtve! — — — — —

Vožni red je po izvedenem zarisaniu vlakove črte v grafičen naris sestaviti od postaje do postaje (izogibalšča), pri čemer je določiti potrebne postanke v prometne in vlakopospeševalne svrhe ter križanja in prehitevanja.

Število vlakov, ki se snidejo na kaki postaji (izogibalšču), je odmeriti po razpoložljivosti tirih za križanje in prehitevanje.

2. Red, vožne čase in postanke je določiti po določitvi in obremenitvi vlaka, ki se ga ima uvesti.

3. Če je posebni vlak posebne važnosti, se sme v njegovo korist motiti važnoredni promet drugih vlakov.

V vožni red posebnega vlaka je v takem slučaju sprejeti odločen navod za čakanje vlakov.

4. Če je vožni red pravilno izračunan, mora času odhoda iz izhodne postaje dodana svota vožnih časov in postankov podati čas prihoda na končni postaji, kar se mora na vsak način preskusiti.

Oddelek X.

UVAJANJE VLAKOV.

Člen 76.

Dispozicijske postaje.

1. Za vsako progo določene dispozicijske postaje morajo v področju odkazane dispozicijske proge izvršiti uvajanje in odpoved vlakov ter skrbeti za odpremo oseb, blaga in vóz.

A kaj je to? — — — — — Bojni hrum je potihnil in pošast se plaho skriva!

Na vzodu se rodi nov dan. Jutranja zora že naznanja prihod žarnega solca in temni oblak, ki so prej krili nebo, se umikajo in razpršujejo

Na vshodu vstaia mogočen šum!

Pogled mi splava tje in kaj vidi? — — —

Od vzhoda sem vstopa z mogočnim korakom orjak in naznanja novo dobo. Iz strahu pred njegovo močjo zbeže temne pošasti in se skrivajo!

Velikan prekorači bojno polje, motreč ga s pogledom, polnim pomilovanja za padle žrtve.

Ali to mu ne skali pogleda! Z jasnim obličjem stopi pred množice človeštva in jim prinaša veselo oznanilo — — — — — vstanite bratje in bodite svobodni!

F. Skobl.

Delavstvu.

V davnih dobah človeštva ni bilo med posameznimi ljudmi toliko razlike, kakor se je pojavila pozneje in jo opažamo še dandanes. Toda ta doba ni trajala dolgo; kmalu so se dvignili iz ljudstva posamezniki, ki so si z bogastvom, ali čem drugim pridobili moč in so jo skušali uveljaviti na ta način, da so pričeli gospodovati drugim ljudem. Ti oblastniki so se štel za vzvišene nad ljudstvom, svoja dejanja in sploh vse svoje početje so smatrali za nekaj višjega, medtem ko so se jim zdeli manj vredni oni, ki so bili gospodarjeni. To mišljenje se je polagoma polastilo celo ljudstva samega in se je izpopolnjevalo bolj in bolj, čim več oblasti je bilo v rokah posameznih mogotcev. Treba je le pogledati v zgodovino, in našli bomo dokazov na izobilje. Saj je znano, da je smatral graščak kmeta za svojo živino in je z njim uganjal najhujše nasilnosti. Proletarijat minulih stoletij, kmečki stan, je bil brez časti, ugleda. In celo sam se je smatral za manj vrednega. Ta sužnjost in to ničvredno, sramotno klečeplazstvo se menda nista ukorenili v nobenem narodu tako kakor med Slovenci. Tako globoko sta se ukorenili, da ju opažamo še danes v tej splošnoznani slovenski plahosti in bojzljivosti.

Tako se je zgodilo proletarijatu minulih stoletij, kmečkemu stanu: tako se godi z njim še dandanes, da nima poguma in sile. Ali prišel je nov čas, ki nas je mahoma postavil v novo življenje. Krog nas so zrastle tovarne s čudovitimi stroji, ki jih gonijo silne moči, elektrika in para. Skozi dežele se vijejo železnice. Pod zemljo pa rižejo kakor krtovi ljudje in spravljajo na dan podzemelske zaklade, razne rude. In še nekaj se je zgodilo. Vsa ta sprememba nam je ustvarila nove ljudi — novodobni, moderni proletarijat, ki je tako pomnožil vrste

Člen 77.

Zagotovitev tovara.

1. Vlaki za osebno odpremo morajo navadno obstojati iz števila vóz, izračunanega po izkušnji za vsako progo in jih je ob potrebi primerno pomnožiti izmed rezervnih osebnih vóz.

Dispozicijske postaje morajo trajno in pazno zasledovati izpreminjanje osebnega prometa in po danem položaju c. kr. državnoželezniškemu ravnateljstvu priporočati znižanje ali pa zvišanje števila vóz, ki jih je redno dodajati.

2. Če je nastopil naval potnikov ali pa ga je pričakovati, in ne zadostujejo zato navadni vlaki, je izvršiti delitev vlakov, ali pa uvesti vlake za potrebo.

Delitev brzo vlaka ali osebnega vlaka ima nastopiti zlasti tedaj, če bi za njega odpremo na daljših progah bila potrebna dva stroja.

3. Pri mešanih vlakih ali tovornih vlakih z osebno odpremo se sme izvršiti delitev le tedaj, če vlak še ne zadostuje za odpremo potnikov vključ temu, da je odstavil vso tovarno blago.

4. Tovornih vlakov se naj ne deli brez nujne potrebe.

Uvedbo tovornih vlakov za potrebo naj se izvrši navadno šele tedaj, če se je nabral za zadostno izrabo razpoložljivih strojev potrebni tovor.

5. Pri zagotovitvi tovara se je ozirati na:

- a) tovor, ki je na dispozicijski postaji pripravljen za odpremo;
- b) napovedan in na medpostajah lastne dispozicijske proge pripravljen tovor;

obstoječega malo-kmečkega proletarijata.

In kakšni so stiki tega novodobnega proletarijata? Prav nič boljši kakor so bili stiki proletarijata minulih stoletij. Delavca se smatra manj vrednega, uvaževanja nedeležnega. In tudi v proletarijat se je zajedlo prepričanje, da mora biti tako.

Proletarijatu se usiljuje veliko vprašanje: Kako naj bi se to odpravilo? Kako naj si pridobi delavec pravice, ki mu gredo? Proletarec si bo priboril svoje pravice le s svojo lastno močjo. Zato pa se mu nudita dve poti, ki ga gotovo dovedeta do cilja.

Ena pot je spoznanje samega sebe. Treba je, da delavec spozna svojo lastno moč, svojo krepko dušo in svojo ustvarjajočo nenadomestnost. Druga pot je skupna solidarnost.

Gotovo se dandanes vse še ne da izvesti: Ali vi proletarci, ste sol zemlje! Vas je na milijone in milijone po vsem svetu, vi steživi stebri, sloni na vaših ramah ves svet. Vi ste prav tako potrebni kakor zrak, morje, zemlja. Vi ustvarjate bogastvo. Brez vas so zelo zrak, morje in zemlja brez vrednosti. Kajti vaše delo je tista moč, ki jih stori človeštvu koristne. To ste vi, proletarci! To si ti, ki riješ dan za dnem v rudniku. To si ti, ki orješ in seješ. Ti, ki tkeš, tešeš in zidaš! To ste vi proizvajalci: nenadomestna, ustvarjajoča moč! Nenadomestni ste vi živi in oživljajoči! Torej zbudite se iz svojega ponižnega tavanja

Dopusti na državnih železnicah.

Dne 17. septembra 1911, je c. kr. avstrijska vlada z ozirom na razmere osobja državnih železnicah izdala komunike v katerem se med drugim pravi:

„Nadaljni pogostoma izraženi želji ustrezajoč, se je pred kratkim nakazalo državno železniškim ravnateljstvom primerne kredite v svrhu, da se še v tekočem letu omogoči stabilnemu osobju izrabo po službenem redu odmerjenih dopustov, če so ti v zvezi s substitucijskimi stroški. Sočasno se je tudi za delavce zagotovilo podelitev dopustov ob nadaljnjem prejetanju dnine.“

Kako naj si raztolmačimo te besede? Se jih more menda drugače razumeti, nego so v resnici? Besede izražajo zadevo prav jasno in natančno. Dvojnega mnenja o smislu teh besed ne more biti. Precisno se določa: „Pogostoma izraženi želji ustrezajoč, se je pred kratkim nakazalo državno železniškim ravnateljstvom primerne kredite v to svrhu, da se še v tekočem letu omogoči stabilnemu osobju izrabo po službenem redu odmerjenih dopustov“. In če določa tako c. kr. vladni odlok, je pač misliti, da se bode na c. kr. državnih železnicah v tem

c) tovor, ki preide iz sosednje železnice;

d) tovor zveznih vlakov predidoe dispozicijske proge;

e) poltople in mrzle lokomotive, tenderje ali snežne pluge.

V svrhu boljšega pregleda je voditi seznam o tovoru, ki ga je odpremiti.

6. Če za navadni tovarni vak ni pripravljenal zadostna teža, ga je pravočasno odpovedati, če ne zahteva nujna potreba (odprema živih živali), strelnih in razstrelnih sredstev 2. skupine ali streliva 2. skupine), ali pa posebni predpisi, njega promet.

Člen 78.

Tovor dispozicijskih postaj.

1. Število v lastni dispozicijski postaji za odpremo pripravljenih, obloženih ali praznih vóz z njih skupno težo vred morajo zato določeni uslužbenci pismeno naznaniti vlakovnemu odpravniku.

(Dalje prihodnjič.)

Železničarji!

Zahtevajte v vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah strankine liste kakor: **železničar in Zarja.**

zmislju tudi podeljevalo dopuste. Tako bi bilo misliti po pravih logikah in zdravega razuma. Ampak tako ni. C. kr. vlada lahko določa nekaj in uprave državnih železnic pa kaj drugega. Kdo da ima pri zadevi glavno besedo se tukaj še ne ve. Najmanj pa se sme iz tega sklepati, da ako vlada izdaja odloke le zato, da se jih od druge strani ne uvažuje, je boljše da prepusti vso stvar državno železniški upravi. Tako se bo vsaj izognila pikri, toda opravičeni kritiki.

Po državno železniških ravnateljstvih kroži odlok, ki pobija vse gori omenjene vladne določbe glade dopustov železniškega osobja. Novi odlok določa, da se nikakor ne sme zaradi dopustov sprejeti nove delavce in da naj se kjer le mogoče reducira osobje. Kako bo mogoče ob trajnim pomanjkanju osobja podeliti uslužbencem dopuste, se ne razume. V odloku se sicer priporoča neki način za priti težavi v okoliš. Ta način se po novem odloku glasi: „Za dobro dopusta je p o b o l j š a t i t u r n u s e“. Komunikacije vlade ne govori nikjer o kakem podaljšanju turnusov. Teda se je celo, da se pomiri prizadeto osobje, navedlo, da se je izdalo potreben kredit za omogočiti redno podelitev dopustov. Zakaj se je tedaj izdalo kredite če se zdaj zahteva podaljšanje turnusov? Vživa morda zato turnusno osobje izplačevanje izvanrednih ur?

Upamo da se ne bode državno železniška uprava sklicevala na po 300 dni stabiliziranih že zaradi tega, ker bi bilo tako sklicevanje neutemeljeno. V smislu vladnega odloka ima stabilno osobje pravico do dopusta; stroške dopustov pokrivajo posebni krediti. Ako imamo tukaj vladne odloke zato, da se po njih ravnamo, se ne more pravilno zahtevati podaljšanje turnusov. Taka zahteva je absurda, škodljiva in krivična.

Nočemo svariti železniško ministrstvo pred posledicami najnovejšega ukrepa uprave; da si je to v dobri zavesti situacije. Le zanimalo bi nas vedeti, če se železniško ministrstvo strinja s tem, da se s posebnimi odloki uniči določbe vlade? Socialna politika vlade in železniških uprav postaja čimdalje zanimivejša.

Nasha pot.

Živimo v dobi, v kateri se rušijo in padajo stari veljavni nazori in se poraja novo, sveže življenje. Da se je pričel ta plodonosni preobrat, to so povzročile delavske množice. Ker je proletarijat pogoltno staro, ozkosrčno življenje z uglejnega tira, je sedaj njegova dolžnost, da uredi razmere, v katerih naj poteka novo življenje in da spravi v soglasje svoje zahteve z realnostjo tako, da se niti za trenotek ne ustavi tok novega časa, ki bo prinesel vsakomur to, kar mu gre. V resnici, to ni lahko delo! Poedinec ga ne more izvršiti, posameznik, ki ima globok razum in proroški duh, lahko pokaže le pot, ki vodi do cilja. Da pa se pot uglaadi, da se kitajski zid predsodkov, v katerih ječi še pretežna večina ljudi, čimprej poruši za to pa je treba sto in sto rok, treba je sto in sto toplih src, ki so prežeta z nesebičnostjo in z žarko ljubeznijo do človeštva. In dolgo časa najbolj zaničevan razred se je dvignil, da popelje človeštvo na višavo, kjer je za vse dovolj solnce. Goste vrste proletarcev so na delu, da zgrade stavbo nove družbe od temelja do vrha. Na pravo pot jih je pripeljal Marx, ki je s proroškim duhom zaklical: „Proletarci vseh dežel, združite se!“

Proletarci so slišali njegov klic, postal jim je vodilo, pogum jim je vzkipel v zaslužjenih dušah, podali so se zvesto roke k vzajemnemu delu. Premagati jim je bilo zapreke, pred katerimi bi poedinec klonil glavno in malodušen krenil na staro, uglajeno pot. Ali edinstvo, bratstvo jih je napravilo močne, da se niso strašili ne zaprek, ne bojev. Pri svojem delu niso uzametavali tudi najskromnejših moči. Krepka moška pest je zamahnila prva, prožne, gibčne roke žen so gradile dalje, strastna navdušenost mladine je obdajala njihovo delo. In tako valovi socialistično delo in objema ves svet s svojim gibanjem in združuje moža, ženo in mladino.

Industrija in narodnost.

Pomanjkanje industrije je v sedanji dobi usodepolno za vsako človeško skupino; narod brez razvite industrije mora zaostajati za veleindustrialnimi narodi gospodarsko, vsled tega pa tudi kul-

turno. Pogled na industrialne države kaže, da narašča njih narodno bogastvo v progresiji, s katero se ekonomično napredovanje agrarnih dežel sploh ne da primerjati. Najvažnejši razlog je ta, da je razvoj industrije v tržnem, še bolj pa v tehničnem oziru skoraj neomejen, poljedelstvo se pa sicer lahko izboljšuje do neke točke, katere pa nikoli ne more prekoračiti, ker je odvisno od pre mnogih neizpremenljivih faktorjev. Zemlja se n. pr. lahko z naravnimi in umetnimi gnojili popravlja, a to izboljšanje nikoli ne preseže gotove, precej ozke meje. Produkti zemljišča, ki so tudi zelo odvisni od faktorjev, na katere ne more človek prav nič vplivati, od podnebja, od lege, od vremena, se ne morejo s človeškim prizadevanjem tako pomnoževati, kakor produkti tovarne, ki se lahko dozidava, razširja, oskrbuje z boljšimi delavnimi sredstvi, spopolnjuje z novimi metodami.

Če hoče poljedelstvo — kateremu se mora seveda prištevati tudi živinoreja, vinogradništvo, sadjarstvo — zvišati svoje dohodke, začne prekomerno izkoriščati konzumente; njegova višja rentabiliteta postane nevarna splošnemu blagostanju naroda. Industrija poveča veliko lažje obresti svojega kapitala z večjo in racionalnejšo produkcijo.

Agrikultura na določenem prostoru lahko redi precej omejeno število ljudi. Pregostega prebivalstva ne prenaša, ker ne bi našlo dovolj plodov. Industrija koncentrira prebivalstvo in dalje na tesnem prostoru zasluzka velikim množicam. Industrijski narodi se množe in njih prebivalstvo se zgoščuje, agrarni narodi se ne morejo, ker ne morejo rediti svojih sinov in hčera. Če narašča ljudstvo v poljedelskih krajih, se mora izseljevati.

Slovensko izseljevanje v Nemčijo in Ameriko je posledica neindustrialnosti naših krajev. V poljedelstvu ne najde prebivalstvo dovolj zasluzka; tarnanje posestnikov delavcev ne pride v poštev za ta pojav, kajti dohodki, ki bi jih izseljenci imeli, če bi ostali doma in obdelovali tujo zemljo, bi bili zanje nezadostni.

Če bi po vseh deželah prevladovalo poljedelstvo, bi bila ta prikazen manjšega pomena. Ker se pa pri drugih narodih skokoma množi industrija, s tem pa tudi bogastvo in prebivalstvo, je agrarizem z narodnega stališča naravnost nevaren. Narod, ki živi pretežno ob poljedelstvu, se še številno ne more razvijati v enakem razmerju, kakor industrijski narodi in postaja za uspešne narode bolj in bolj nesposoben. Če je tak narod že od začetka majhen, je nevarnost očitna.

Agrikultura ne more ustvarjati enakega bogatstva kakor industrija. Resnično je pač, da ostane največji del industrialnih dohodkov v kapitalistični družbi v žepih kapitalističnega razreda. Toda od večjega bogatstva mora priti več med ljudstvo, kakor od manjšega. Dobro organiziran proletarijat si lahko kaj pribori tam, kjer je kaj; ne pa tam, kjer ni nič. Bremen se bojevitni nižji sloji lažje rešujejo, kjer je bogastvo, kateremu se lahko nalože kakor pa tam, kjer ga ni. Vrhutega je pa industrija prisiljena, dajati večjim množicam dela, ki ga potrebujejo za svoje obogatitve, medtem ko mora poljedelstvo odganjati ljudi, katerih ne more rediti s svojimi odmerjenimi pridelki.

Višje blagostanje industrialnega naroda, koncentracija industrialnega prebivalstva pospešuje kulturo; poljedelske razmere jo ovirajo. Industrijski delavec ne živi v raju. Ampak položaj kmetkega posla ne da primerjati z njegovim. Predvsem že na zaradi kričee razlike zasluzka. Veliko nasprotje je ne le v višini dohodkov, ampak tudi v obliki. Tovarniški delavec, rudar, železničar, dobiva plačo v denarju in k večjemu majhen del v naravnih dobrinah (drva, svečavo, stanovanje); poljedelski delavec vidi komaj kaj denarja, pretežna večina njegovega zasluzka je naravna. Industrijski delavec lahko razpolaga po svoji volji s svojimi dohodki, kolikor jih pač je; poljedelski nima s čim razpolagati. Prvi lahko kolikor toliko porabi za kulturne svrhe, drugi nima ničesar za take namene.

Industrija vstvarja večje kolonije, obljudena središča, v katerih se lahko snuje in razvija šolstvo, znanstveni in umetniški zavodi, čitalnice, knjižnice, gledališča. Na kmetih se najdejo komaj najpohlevnejši sledovi vsega tega. V velikih v zvezi tudi kupčijskega — razvoja, se vsako socialno delo, lažje koncentrira in sistematično vravnava kakor na deželi, kjer je prebivalstvo raztreseno in je izključeno vsako sodelovanje večjih množic.

Pospeševanje in povzdiga industrije je nujno potrebna za vsak narod, ki hoče obstati, zlasti v kapitalistični družbi; najbolj potrebna pa je za tako maloštevilni narod kakor je slovenski. Industrializiranje je neizogibna važna točka narodne politike. Brez nje mora v kapitalističnem svetu majhen narod prejalisej poginiti.

Nov mezdni red.

(Dalje.)

Mezdni dodatki.

1. Nerokodelci, ki so zaposleni kakor določa § 2 točka 3 b, uživajo mezdne dodatke, ako ne dobivajo po svojem poslu nikakih postranskih prejemkov (pavšal za izmivanje kotlov, nočna službena doklada, vozna itd.)

Kot dodatek je razumeti višjo dno, ki jo dobiva delavec zaposlen pri posebnem delu. Ta dodatek ni zamenjati z doklado.

Profesionistom se redoma ne podeli dodatka. Izjeme so vendar dopuščene, ako so ti delavci začasno vporabljeni za dela, ki odgovarjajo predpogojem § 2, točka 3 b in ki ne dobivajo zato itak že višje plače.

2. Dodatek podeli službeno predstojništvo ob potrebi na podlagi temeljite preiskušnje konkretnih razmer in po tekoči od ravnateljstva določeni maksimalni meji.

3. Pripoznanje eni po dodatku višji mezdi sledi v vsakem slučaju le za dneve, ko je delavec v tozadavni vporabi. Polaganje izpita samega ni merodajno pripoznanju dodatka.

4. Redoma se pripozna dodatke le za tiste dneve, ob katerih je dnevno delo v zvezi z mezdnimi dodatki.

5. Dodatek daje le mero, do kje je v gotovih slučajih zvišati dno. Za dodatek zvišane dneve se glede na prejemke in plačila dotičnega delavca, ki jih je iz njih izračunati, smatra enake ostalim mezdnam.

6. Istočasna podelitev dveh ali več dodatkov je nedopustna. Izjeme v tem oziru so dovoljene le za delovodje in predelavce pri predornem delu, pri težkih delih z zemljo in skalovjem (zlasti pa dela na vrvi), za dela v vodi in blatu, v kolikem je sploh predvidjen dodatek za taka dela.

7. Pri izmenjevalni vporabi (glej § 6) se celokupna mezda spreminja, kakor pač je po dnevih za dodatek zvišana ali pa ne. Službenemu predstojniku je naloga, da v kolikem dopušča služba, delavcem, ki so z vporabo v zvezi z mezdni dodatkom, kjer je mogoče v tej vporabi pusti: izmenjave v tem oziru je po možnosti omejiti.

§ 5.

Napredovanja in druga mezdna zboljšanja.

1. Pod mezdni napredovanjem je razumeti periodična zvišanja mezd do določenega zneska. To napredovanje se ravna po službenem času delavcev.

2. Pravice do meznega napredovanja se ne prizna; isto se podeli le po zadovoljivem službovanju in primernem zadržanju; nasprotno pa se to napredovanje odklanja dokler ni takih predpogojev. O tem odloča službeni predstojnik. Delavcem, katerim se ne pripozna napredovanja, je vzroke nenapredovanja sporočiti.

3. Napredovanja je deležen samo odrasli delavec ali delavka, ki so v vporabi kot stalni ali nestalni delavci, brez ozira na način odmere njih temeljne ali začetne plače.

Napredovanja znašajo za dninarje nerokodelce in za delavke vsaka tri leta dnevnih 10 vin., za profesioniste vsake tri leta dnevno 20 vin.

Izjeme:

a) pomožni risarji, pomožni pisarji in druge pomožne moči v pisarstvu.

Njih napredovanje se vrši po načelih določenih od ravnateljstva za lastno področje.

b) prtljagosi.

Če, ali za koliko bodo napredovali, bo določeno po istočasnem dogovoru, ki urejuje njih plačo.

c) akordni delavci.

Za te delavce veljajo splošne napredovalne norme le ako ne obstojijo posebni predpisi ali dogovori glede njih napredovanja.

4. Mezdna napredovanja pomožnih poduradnikov in pomožnih slug se vrši po načelih določenih od ravnateljstva za lastno področje.

5. Proti pavšalu plačani uslužbenci ne napredujejo.

6. Mlajši delavci ne napredujejo: vendar smejo po odločitvi službenega predstojništva po povoljni uporabi uživati izredno mezdno zboljšanje, ki ne sme pa presegati lokalne temeljne mezde.

7. Vajenci smejo po meri njih marljivosti in uporabi dobiti od službenega predstojništva v okviru tozadevnih obstoječih predpisov postopno zboljšanje.

8. Skupno svoto potom napredovanja pridobljenih napredovalnih zneskov tvori preračunavanje skupne mezde v pošttev prihajajočih napredovalnih deležev.

9. Napredovanja sledijo samo ob pričetku polletja, t. j. primerno mezdni dobi in sicer: 1. januarja in 1. julija, oziroma 26. decembra in 26. junija.

10. Napredovanja novo pristopivših delavcev se šteje ob pričetku polletja, ki sledi pristopu.

Napredovanja novo pristopivših profesionalistov, ki niso še, ali pa le deloma izvršili triletno pomožno dobo, se šteje po dopolnjeni dobi sledeči pričetek polletja. Isto velja tudi za vajence delavnic c. kr. državnih železnic, ki so že izučeni in v smislu primerni uporabi.

11. Pomožnim delavcem ki so bili brez prekinjenja službe prevzeti kot stalni ali nestalni delavci, se pomnoži temeljno plačo za napredovalno svoto, ki jo je vračunati od časa nazadnje izvršenega sprejema kot pomožni delavec. Pri tem je v smislu primerno porabljati določbe točke 9.

12. Napredovanje konča ko je nerokodelec napredoval do višine 1. krone in delavec profesionalist za 2 kroni.

§ 6.

Sprememba načina posla službene panoge, ali službenih mest.

1. Sprememba načina posla službene panoge ali službenih mest ne odloča pri preračunavanju službenega časa, upliva pa na odmero višine plače.

2. Ako se ob trajni spremembi (točka 1) predružači temeljna plača, se plača delavcev (izključivši dodatek) od dneva spremembe po razliki tozadevne temeljne plače zviša oziroma zniža.

3. Za začasno spremembo (točka 1) velja ista, toda s sledečimi izjemami:

a) Zvišanje plače v splošnem izostane, ako je spremenjena uporaba v zvezi s pripoznanjem meznega dodatka ali vživanju postranskih prejemkov, ki zenačijo mezdne razlike.

(N. pr. progovzdrževalni delavci kot čuvajski namestniki na postajni službi.)

b) Ako sledi sprememba edinole iz službenih ozirov torej ne po želji delavcev in ne zato, da bi delavci sploh še nadalje bili zaposleni (n. pr. pomanjkanje dela itd.), se jim ne zniža plača.

4. Ako je delavec po poklicu podvržen večkratni spremembi načina posla n. pr. postajni delavec kot vlakospremljevalec itd.), ali službene panoge (n. pr. vrhstavnih delavcev kot čuvajski namestnik na postajni službi itd.), dobi redno, njegovi navadni uporabi odgovarjajočo plačo.

5. Ako se vsled začasne ali trajne spremembe (točka 1) mezdni odatek predružači, se podeli nov mezdni dodatek z dnem spremembe. (Glej tudi § 4.)

6. Profesionalisti dobijo redno plačo dokler so v svoji poklicni uporabi. Ako bodo pa zaposleni kot nerokodeleci, dobijo temeljno plačo teh pomnoženo po pridobljenih napredovalnih svot; v ostalem se smislu primerno uporablja določbe ad 2 in 3.

7. Ako se vsled spremembe (točka 1) predružačijo napredovalne svote (n. pr. ako se ne bo profesionalista uporabilo več v svojem poklicu) se bode ob prihodnjem napredovanju spremenjene norme dovršilo in bo služilo za podlago preračunavanja napredovalnih rokov dan zadnjega napredovanja delavca. Začasna sprememba (točka 1) ne prihaja v poštev pri uporabi napredovalnih norm.

8. V slučaju eksponiranja delavca se temeljna plača dotičnega ne spremeni.

§ 7.

Prekinjenje službe.

1. Prekinjenje službe radi bolezni, kontumacije ali vojaškega izvežbanja do vsakokratnih treh mesecev se vračunava v napredovalnem roku.

2. Prekinjenje službe radi prenehanja službenega razmerja se ne vračuna pri napredovanju. Na novo pristopivšim delavcem se vračuna pri napredovanju samo prejšnji službeni čas.

a) Ako sledi prenehanje službenega razmerja potom redne odpovedi od strani uprave in ako

se zopetni vstop vrši pred potekom šestih mesecev; to velja v prvi vrsti za delavce, ki se jim je odpovedalo službo radi pomanjkanja dela.

b) Ako je prenehalo prejšnje službeno razmerje zaradi izpolnjevanja vojaške dolžnosti in da se dotični delavci takoj po izvršitvi vojaške dolžnosti poteguje za zopetni sprejem.

3. Prostovoljno iz službe izstopivšemu delavcu (Delovni red §§ 17, 19) se ob zopetnem pristopu v splošnem ne vračuna prejšnji službeni čas. V uvaževanja vrednih slučajih sme ravnateljstvo vendar dovoliti izjemo.

4. V vseh pod 2 in 3 navedenih slučajih se službeni čas, ki znaša le del med dvema meznima dobama (§ 5, točka 9) se nahajajoče šestmesečne časovne dobe, ne vračuna v napredovalni rok. Se bode tedaj vračunalo napredovanju le ona polna polletja (od 1. januarja do 1. julija — 1. januarja, oziroma 26. decembra — 26. junija do 26. decembra), ki jih je delavec izvršil po neprekinjenem službovanju.

(Dalje prihodnjič.)

1) V meznem redu oblaavljen v zadnji številki se nam je vrinila pomota, ki jo v naslednjem popravljamo. Oddelek F § 3 ni popoln in oddelek G istega paragrafa je pa izpuščen. Pravilno se ta dva oddelka glasita tako:

F mlajši delavci

Mezd teh določa službeno predstojništvo in smejo znašati največ toliko kolikor krajevna temeljna plača.

G. Vajenci

Mezde teh se odmerja jpo tozadevnih obstoječih odredbah.

Konferenca skladištnih delavcev

Dne 20. aprila t. l. se je vršila v Delavskem domu na Dunaju prva državna konferenca organiziranih skladištnih delavcev avstrijskih državnih železnic. Navzočih je bilo 116 delegatov. Centralo železničarske organizacije zastopajo sodrugi Schwab, Somitsch, Müller in Svoboda; pokrajinska tajništva zastopajo sodrugi Brodeckij, Koranda, Kaczanovski, Kopač in Grünzner. Personalno komisijo zastopa sodr. Blazej, delavski odbor sodrugi Deisenhammer, Fuchsgut, Pališek, Ullmann in Sanetra. Poslanca sodruga Tomschika in Müller, ki sta drugje zadržana, sta oproščena. Predseduje sodr. Schwab, za zapisničarja je izvoljen sodr. Svoboda.

Dnevni red se glasi:

1. Nameravana uvedba nagradnega sistema v skladišča za vozno blago; 2. zavzemanje tozadevnega stališča.

Poroča sodr. Somitsch. V poldrugournem jednatem govoru pojasnjuje odlok železniškega ministrstva o temeljnih določbah glede uvedbe nagradnega sistema v skladiščih za vozno blago. Odlok je pomanjkljiv; določbe nagradnega sistema ne obetajo dobro za prizadeto osobje. Pogoji uvedbe novega sistema se ne določajo po dogovoru z osobjem; pri obračunavanju nagrad nimajo delavci nadzorstva. 40 odstotkov vsega zaslužka se odtrga delavcu na plači pod nepravilnimi pretvezami. V tej določbi tiči največje oškodovanje delavcev. Še neštevilno drugih nepravilnosti, nedostatnosti in nepopolnosti predstavlja novi sistem premijskega dela, proti kateremu je treba takoj zavzeti primerno stališče. Najti je treba obliko pogajanja med delavci in državno železniško upravo, ki bi omogočila uspešno ureditev razmer. Zahtevati je uvedbo minimalne nagrade, ki jo je v vsakem slučaju izplačati. Delavec naj dobi vso 100 odstotno nagrado in ne kakor se določa sedaj, le komaj 60 odstotkov vsega zaslužka.

Nato so govorili delegati iz krajev, kjer se je pravkar poskusilo uvesti nagradni sistem in sicer sodrugi: Lierschaft (Ljubno), Andraschko (Line), Leidinger (Wels), Illichmann (Mährische Schönberg), Laserev (Solnograd), Gadil (Plzen), Giller (Bielice),

Rippel (Černovice), Svoboda (Nusle) in še razni drugi, ki so vsi ostro kritizirali novi sistem, ki znači hudo oškodovanje skladišnega osobja. Po uvedbi premijskega sistema se bo takoj reduciralo število osobja; delavci bodo morali več delati za manjši zaslužek. Delegati iz krajev, kjer se je poskusilo nov sistem, so bili vsi soglasno proti uvedbi premijskega dela. — Po daljšem posvetovanju se je sprejelo sledečo resolucijo:

Državna konferenca delegatov skladišnega osobja državnih železnic zborujoča na Dunaju dne 20. aprila 1913 izjavlja, da uvedba premijskega sistema ne zadovoljuje v nobenem oziru skladiščno osobje.

Predvsem se posebno povdarja, da se v odluku c. kr. železniškega ministrstva, št. 41.422, leta 1912, ki pojasnjuje način uporabe premijskega sistema, uvažuje interese prizadetih enostransko in le v prid državno železniške uprave, ker se državno železniška uprava ne zadovolji samo z direktnimi uspehi premijskega sistema, temveč, da še vrho tega iz zaslužka, ki je posledica marljivosti in pomnoženega truda osobja, hoče odtrgati 40 odstotkov zase.

Nadalje manjka vsak obzir napram osobju, ker se hoče uvesti sistem, ne da bi se vprašalo prizadete oziroma njih zastopnike in se ne dovoli osobju nobenega vpogleda in soodločitve glede na uporabo premijskega sistema in temelja preračunavanja in zaračunavanja samega ter da se ne določa minimalne penzije, ki jo je v vsakem slučaju izplačati.

Delegati so prepričani, da tako enostranski brez medsebojnega dogovora uvedeni premijski sistem izključuje vnaprej nameravani uspeh.

Neozirajoč se na to, če je uvedba premijskega sistema v skladiščih za tovarno blago namenu primerna ali ne, temveč edinole po temeljitem premostrvanju interesov prizadetih in nemotenega razvoja službe pri vožnem blagu, ugotavlja državna konferenca, da ta sistem zamore doseči mogoči del nameravanega uspeha le pod temi pogoji:

1. Ako bo uporaba sistema in temelj preračunavanja ter eventualna sprememba ali dopolnila določena potom pogodbe, regulativom ali po medsebojnem dogovoru med c. kr. železniškim ministrstvom in personalno komisijo ter članom centralnega delavskega odbora.

2. V pogodbi je ob pritegnitvi in sporazumno z zaupniki za vsako skladišče natančno vpisati najdene enotne temeljne številke za nagradno preračunavanje, kakor tudi obsežnost, način itd. vseh v poštev prihajajočih del, ki jih imajo izvršiti nagradne skupine, oziroma pri njih izračunavanju ter je pogodbo obojestransko podpisati.

3. V pogodbi je določiti minimalno nagrado, ki jo je v vsakem slučaju izplačati in ne nadalje vpoštevati.

4. Osobju je izplačati ves dosežen zaslužek in ne samo 60 odstotkov tega.

5. Osobju je podeliti en del pomnoženega dobička, ki bo nastal po uvedbi premijskega sistema v vseh skladiščih za državno železniško upravo.

6. Uvedba premijskega sistema ne sme biti povod reduciranju osobja potom odpuščanja ali premestitve.

Konferenca pozivlja personalno komisijo in člane centralnega delavskega odbora, da naj takoj pismeno predložijo sklepe železniškemu ministrstvu in jih primerno zastopajo ter da naj sporazumno s splošnim pravovarstvenem in strokovnem društvom v smislu tega sklepa nastopajo.

Resolucija je bila spoglasno sprejeta. Nato je sodr. Müller podal zanimivo poročilo položaju osobja zlasti definitivnega o socialni politiki železniškega ministrstva, ki stremi po popolnem in vsestranskem poslabšanju razmer na železnicah. Priporočal je zanimanje za organizacijo in za uvedbo zaupniškega sistema. — Predsednik Schwab je ob polu 7 uri zvečer zaključil koristno konferenco.

Konferenca pisalcev nakladnih listov.

V četrtek 17. aprila 1913 se je vršila v Mariboru konferenca delegatov pisalcev nakladnih listov južne železnice. Na dnevnem redu konference je bilo posvetovanje o predstojajočih stabilizaciji in zavzemanje tozadevnega stališča.

Član delavskega odbora sodr. Kavar z Dunaja i sodr. Feigl sta poročala o dnevnem redu

in o delovanju delavskega odbora v prid interesov pisalcev nakladnih listov. Centralo je zastopal sodr. Somitsch, ki je tudi poročal o predlogih in akciji izvedeni v svrhu povoljne rešitve zahtev za nemarjene in zapostavljene kategorije pisalcev nakladnih listov. Po daljši zanimivi debati, katere so se udeležili skoraj vsi navzoči, je bilo v zmislu razprave in sklepov soglasno sprejeta resolucija, ki določa želje in zahteve kategorije in se je naložilo članom delavskega odbora, da naj predložijo ravnatelstvu resolucijo ter da podpirajo na pristojnih mestih stavljenе zahteve.

Omenimo naj še, da se je udeležil konference tudi delegat prometne zveze z Gradca, ki se je brezpogojno strinjal z izvajanjem in sklepi konference. Konferenca je to vzela na znanje, je pa obenem odklonila vsako skupno delo s tem društvom. Mariborski delegat se je zahvalil v imenu tovarišev naši organizaciji, ki vedno vneto brani interese pisalcev nakladnih listov.

Sklenjena resolucija je bila že 21. aprila predložena ravnatelstvu južne železnice. Delo konference ne bo brez uspeha.

Ruska socialna demokracija bratskim strankam v Avstriji.

Socialno demokratični poslanci ruske dume pošiljajo socialno demokratičnim strankam na Avstrijskem in Ogrskem sledečo poslanico:

Cenjenisodrug!

Majhno število socialno demokratičnih poslancev četrte državne dume Vam proži roko preko nazadnjaško-birokratične klike na liberalno-šovinistične opozicije kot protiutež slovanofilskih patriotičnih manifestacij in Vam izraža bratsko solidarnost ter Vam pošilja socialno demokratični pozdrav, Vam, zastopnikom delavskih množic na Avstrijskem in Ogrskem.

Delu mednarodne diplomacije, predvsem ruske in savstirske, se imamo zahvaliti, da ogrožajo Evropo še vedno oblaki splošnega krvavega klanja, v prvi vrsti rusko-avstrijskega spopada.

Pod plaščem vprašanj o srbskem dohodu k Jadranskemu morju, o avtonomiji Albanije, o Skadru itd. se odigrava boj med Rusijo in Avstrijsko-Ogrsko za nadvlado na balkanskem polnotoku.

Spopada med Romanijo in Bolgarijo so povzročili prav tako avstrijsko-ogrski in ruski podpihivalci, katerih edina obrt je, da razvnamajo poželjivost malih držav in da ob njihovih sporih in sovražnostih kujejo načrte novih imperialističnih spletk.

In vsako teh postranskih vprašanj, ob katerih skušajo določiti odgovorni in neodgovorni diplomatje razmerje sil, postane lahko izhodišče novega krvavega odstavka v sramoti evropske zgodovine.

Če je vsak poizkus, pripraviti dva naroda k sovražnemu spopadu, po izjavah bazilejskega mednarodnega socialističnega kongresa atentat zoper človečanstvo in razum, tedaj bi bila vojna med Rusijo in Avstrijo, vojna, v kateri bi se divje spopadli narodi in plemena, utelešena blaznost.

Narodi Rusije ne poznajo nobenega vzroka, ki bi pregrnil takšen zločin le s senco zmisla.

Kmetiške množice Rusije nimajo na Balkanu prav ničesar iskati. Potrebujemo temeljite agrarne in davčne reforme — doma. Uničeni in stradajoči ruski kmetje niso nositelji imperializma le njegova žrtev so. Prav isto velja tudi za množice malomeščanskega mestnega prebivalstva, ki ga tlači militarizem.

Še veliko manj pa se zamore opirati pusto-lovski imperializem na ruski proletarij, najbolj oškodovani razred vsled današnjega režima politične brezpravnosti, policijske samovoljnosti in nacionalističnih bakanalij.

Kakor odrekate Vi avstrijsko-ogrski diplomaciji pravico, da prikrojuje in odločuje v interesu fevdalnih in kapitalističnih klik usodo balkanskih narodov, prav tako izjavljamo mi: peterburška diplomacija nima na Balkanu prav ničesar iskati, kakor tudi ne smejo balkanski narodi od peterburških diplomatskih kancelij prav ničesar pričakovati. Narodi na bližnjem Vzhodu se morajo uravnavati z lastnimi močmi na svojem teritoriju, na podlagi — tko od Rusije kakor tudi od Avstrijsko-Ogrske — neodvisne demokratične federacije.

To stališče nas združuje tako z Vami kakor tudi z bratskimi strankami na Balkanu. Prosimo

Vas, cenjeni sodrug, bodite uverjeni, da se zaveda ruski proletarij, ki se je že vzravnal iz otrpnenja protirevolucije, svoje važnosti in dolžnosti in da bo v odločilnem trenutku prisilil oblastnike tega sveta upoštevati njegovo voljo.

V našem boju za mir kakor tudi v vsem našem delovanju čutimo in vidimo, da smo z Vami zvezani z nerazločljivo enotnostjo nalog in ciljev. Skupne sovražnike in skupne prijatelje imamo.

Ta socialistična solidarnost, ki je ne more skaliti nihče, jači naš pogum in naše nade sred strahotnega divjanja šovinističnih strasti.

Z zaničevanjem zavračamo protinemško in protiaustrijsko agitacijo ruskega liberalizma ki skuša pobarvati divje huškanje ruskega ljudstva proti Nemcem in vsemu, kar je nemškega, z barvo napredka. S ponosom izjavljamo, da smo zvesti učenci nemškega socializma.

Živel mir, živelo bratstvo narodov!

Živel proletarij Avstrije in Ogrske!

Živela neodvisna demokratična federacija na Balkanu!

Živel mednarodni socializem!

Z bratskimi pozdravi
socialno demokratična frakcija državne dume.

Dopisi.

Trst, prosta luka. — Sodrug Božič je bil meseca avgusta pretečenega leta po zahtevi nekega razupitega narodnjaškega predpostavljenega odtegnjen premikalni službi. Omenjeni „vneti“ slovenski narodnjak je hotel tovarišu Slovencu na vsak način škodovati. Neutemeljena pretveza mu je služila v dosego namena. Zdaj gre sodr. Božič na Jesenice kamor je bil po desetmesečni suspenziji službi premeščen, da opravlja tam zopet svojo premikalno službo. — Cenjenemu sodr. Božiču izrekamo naš iskreni solidarni pozdrav. Na Jesenicah bo sodrug Božič prišel tudi med zavedne tovariše, ki delujejo za okrepitev in razširjenje naše organizacije. Dejanje onega narodnjaškega veljaka, ki preganja zavednega socialno demokratičnega delavca, postavlja v pravo luč ljubezen, ki gojijo narodnjaki do slovenskega delavstva. Sicer se mnogo ne čudimo. Kdor nima boljših argumentov, se poslužuje proti nasprotniku tudi brutalnosti.

Zloraba službene oblasti. — Sistem goriškega državno železniškega postajenačelnika Wieserja in njegovih priveskov Khama in Gynzkey zasluži posebno pozornost.

Delavstvo bo doživelo sledeče dogodke: Delavec, ki je prodajal upravi za dolgo vrsto let in za sramotno plačo svojo delovno moč, bo odpuščen iz službe, ker bi moral glasom njegovega večletnega službovanja vživati „višjo“ plačo (K 2.80 — K 2.70 na dan!); namesto dajati enemu po dvajsetih ali več leti službujočemu delavcu tako „visoko“ plačo, se bo sprejelo v službo dva druga mlajša delavca, ki po novi mezdni avtomatiki imajo precej kaj čakati predno dosežejo gori navedeno višjo plačo. Če bosta pa ona dva delavca vkljub vsemu doživela tako plačo, se bo že našlo način, da se jim odpove službo. Zastonj nimamo tukaj bivšega oficirja in še povrh pl. Khama kot skladiščnega uradnika! Po vojaških nazorih tega gospoda ne bo težko najti pretvez, za pokazati starim delavcem vrata.

Nekaj podobnega se je zgodilo 17. aprila delavcem Smrekar in Lehajnar. Pretvez za odpustitev ni manjkalo; seveda se ni povedalo glavnega vzroka, ki je bil v tem slučaju ta, da sta omenjena delavca Slovenca. Na goriškem državnem kolodvoru velja namreč še vedno princip narodne in strankine pripadnosti. Biti Slovenec in še socialni demokrat povrh je slabo priporočilo, zlasti za plemenitega skladiščnega uradnika Khama. Ker se je reduciralo neko skupino delavcev sta postala pisalce nakladnih listov in delovodja odveč. Eden teh je član nemško nacionalne krajevne skupine železničarjev. Za tega „somišljenika“ je bilo pač treba dobiti primerne mesta, četudi je dotični po službenem času mlajši nego vsi drugi. Tega se postavi na kvalificirana mesta, medtem ko se drugim pokaže vrata. Na tak način se uveljavlja germanstvo. Kdor hoče priti naprej naj prisega na nacionalnost plemenitega skladiščnega uradnika: odprto mu bo na stežaj.

Mestni mojster Bindens je že nad eno leto v službi kot vozovni poduradnik; izvršuje delo vozovnega pisarja, toda le deloma. Njegova glavna naloga je oskrbovati avtomate in naznanjati gospodu postajenačelniku Wieserju prestopke uslužbencev. Zato bo najbrže nastavljen namesto drugega mestnega mojstra, ki bi imel po vseh službenih predpisih pravico do nastavljenja. Nedo-statkov se ne konstatira pa samo v skladiščni službi. Pri uradnem oseboju se godi enako. Na prvem mestu imamo nesposobnega šolskega uradnika Gynzkeya. Naloga mu je podučevati druge, četudi nima o službenem delu in o službenih predpisih niti najelementarnejših pojmov. O njegovih sposobnosti nam govori znani slučaj pri vožnji vlaka na tukajšnjih progah, ko jo je tako imenitno zavezil. Vkljub dokazani nezmožnosti sme omenjeni gospod še nadaljevati svoje službo. Da bi se kedaj zboljšal ni upati, ali Wieser ga še vedno vneto protežira; Gynzkey rad izkazuje svoje vojaške manire in je tudi „navdušen“ german: pred-pogoji, ki ga nad vse priporočajo slavnemu Wieserju. — Sistemu Wieserja-Khama-Gynzkeya bo treba posvetiti več pozornosti. Naša postaja hoče baje postati slavna po svojih posebnosti. Vratarji n. pr. nimajo opravka le na postaji. Služiti morajo tudi za privatna dela gospodov. Še razne druge posebnosti imamo tukaj. Zanimivo n. pr. bi bilo poglavje o „reichsbündlerjev“, ki se jih zahteva iz Dunaja za tukajšnjo postajo, medtem ko se odpušča brez vzroka stare izkušene in zmožne delavce, zlasti če so Slovenci in socialni demokrati. Ne vemo, če se bodo namere Wieserja vse posrečile. Iz naše strani bomo izvršili svojo dolžnost.

Celje. — Kolodvor.() Obnašanje postajenačelnika Kuglerja smo na tem mestu opetovano in primerno označili. Upali smo, da bodo naša svarila gospoda „šefa“ spametovala in pospešila uvedbo normalnih razmer na tukajšnji postaji. Ali kakor je pač videti ni Kugler ravno najbolj dostopen pametnemu svarilu. Razmerje med osebojem in predpostavljenimi je ostalo neizpremenjeno. Postajenačelnikova nemško nacionalna zamaknjenost je povzročila, da na tukajšnji postaji gospodarijo elementi, ki ne morejo biti koristni niti Kuglerju samemu. Navesti hočemo nekaj slučajev. Neki uradni sluga progovzdrževalne službe je nesel potniku prtljago na voz. Kugler je opazil in ker mu ni dotični uradni sluga zaradi njegove samozvesti simpatičen, mu ni privoščil skromni zaslužek; prepovedal mu je nositi prtljago potnikom. V tem slučaju je videl službeni nedostatek; noče pa vedeti ničesar o drugih nedostatkih ravno pri prenašanju prtljag (znani slučaj Koblanca bi nudil v tem oziru priliko zgovornim opazkam); kjer so prizadeti „reichsbündlerji“ se nedostatke zamolčuje. Dvojna mera in pristransko postopanje je Kuglerjev službeni sistem.

Sicer se postajenačelnik zanima še za druge stvari. Pred kratkim je želel zvedeti, kdo da je napisal članek iz Celja, ki je bil priobčen v našem osrednjem glasilu „Eisenbahner“ z dne 1. aprila t. l. Prišel je v spremstvu znanega Golloba v predstavljališče k sodrugu Knesu, ter ga prav robato vprašal, če je on spisal omenjeni članek. Robotost postajenačelnika je še posebej podpiral „kunštni“ Gollob, češ, da bodo nemški nacionalci ugonobili dedekarje. — Poizvedovanje ni imelo uspeha. Toda, namen, ki je vodil Kuglerja in njegovega adlatusa k sodr. Knesu ni bil gotovo najplemenitejši. Da pa bodo nemški nacionalci ugonobili socialne demokratje smejo misliti samo ljudje Gollobovega kalibra. Mi pa menimo — in vemo tudi zakaj — da bodo ravno socialisti spremenili nesnosne in škandalozne službene razmere na tukajšnji postaji.

Domače vesti.

Avstrijsko železniško posojilo. Avstrijska vlada si izposojuje za železniške potrebe svoto 12 milijonov mark pri skupini denarnih zavodov kateri pripadajo avstrijske banke, berlinske banke, obrestna družba, nemška banka in privatna denarna zavoda Mendelsohn in Bleichröder. Posojilo je pokriti v 65 letih. Tudi to posojilo priča o slabem državnem kreditu. Dosedaj smo imeli v Avstriji 4 odstotne rente; odslej naprej bomo izdajali 4 in pol odstotne obvezbe državnega dolga. Ob času denarne ureditve smo se ponašali, da nismo več prisiljeni izposlovati si posojilo na tujih denarnih trgih. Tokrat pa si moramo izpo-

slovati posojilo ki se ne glasi na krone temveč na marke! Kako drag bo ta denar drža i ne vemo, ker nam ni še znan položaj denarnega kurza. Da se celo posojilo najame le pri denarnih zavodih v Nemčiji je to po mnenju kapitalističnega časopisa že nekak uspeh; prišlo bo takoj zlato v državo in gospodarski položaj se bo zboljšal. Resnica je pa, da si moramo, ako hočemo sanirati naše razmere, izposoditi denar v tujini. Pomirilo se nas bo sklicevanje se na dejstvo, da bo dolg služil produktivnim svrham. Vemo kakšne vrste, so te „produktivne svrhe“! Naročba železniškega materiala in železniški obrat bo zdaj podvržen gotovim „razlogom“. Posojilo bo služilo predvsem v militaristične železniške svrhe. Za militarizem se je izpraznilo državne blagajne, zdaj se v enake svrhe išče denar v tujini. Gospodarstvo peša; denarja ni. Toda vse to prav malo vznemirja naše modre državne upravnike: vladni princip je dajati prednost zahtevam militarizma. Tega stališča se vlada zvesto drži.

Kaj če zmanjkujejo sredstva in se množi državni dolg. Mi hočemo biti velika država z mnogimi kanoni in vojnimi ladjami. Stroške plačujejo itak drugi!

Z državne železnice. Z razmerami na državni železnici smo se že ponovno pečali. Službeno razmerje med predstojniki in osebjem tega železniškega obrata, ki ni bilo nikdar povoljno, se je pod vodstvom preslavnega, od slovenskih nacionalcev toliko proslavljenega ravnatelja Galomboša še bolj poostrilo. Vsa službena modrost tega gospoda obstoja baje ravno v ustvarjanju vedno neznosnejših službenih razmer. Pomnožno izkoriščanje in vsestransko varčevanje — seveda na škodo osebja; namesto zboljšanja plačilnih pogojev osebja znižanje mezd in doklad; in da bi vse to še ne zadostovalo, se poostruje in slabša položaj z uredbami, ki omogoča raznim več ali manj visoko postavljenim uradnikom, da smejo nemoteno šikanirati in preganjati osebje. Slučaj, ki ga navajamo, zahteva najostrejšo grajo na adresu Galomboševih uradnih podreptnikov. Skladiščni delavci so hoteli tudi letos praznovati združeno z ostalim proletariatom socialistični prvi majnik. V to svrhu so si izvojevali za ta dan prostost. Ravnateljstvo ni moglo ugovarjati zahtevi skladiščnega osebja, da sme prosto praznovati delavski I. majnik. Ali gospodje so hoteli vendarle imeti svoje zadoščenje. Namesto, da bi izplačali delavcem mesečno mezdo dan pred praznikom, kakor določajo službeni predpisi, so zahtevali, da naj pride osebje po plačo drugi dan, t. j. 1. maja, ob 10. dopoldne! Na tak način so hoteli onemogočiti delavcem državne železnice pridružitve majniški manifestaciji zavednega tržaškega delavstva. Ne vemo, če bo Galomboš uradnika, ki je izdal ta ukaz, še posebno odlikoval. Gospodič zasluži na vsak način priznanje in hvaležnost. Dokler bo razpolagal s takimi uradniki, se mu ni bati za uspeh pri izvrševanju reakcionarnih ukrepov. Dvomiti je samo, če se da sistem neprestanega poslabšanja, izkoriščanja in preganjanja trajno vzdržati. Prizadetoosebje se pričinja zavedati svojega položaja in svoje stanovske naloge. Podjetnost Galomboša ne bode niti v Trstu trajno uspevala.

Zadružništvo.

Zadružništvo in dividende. Iz računskega poročila splošnega konsumnega društva v Mürzschlagu na Zg. Štajerskem za leto 1912 smo posneli sledeče številke, ki naj bi služile tudi po naših slovenskih pokrajinah zadružnikom in našim konsumnim društvom za zgled. Omenjeno konsumno društvo je imelo v letu 1912 blagovnega prometa 519.353 K 69 v. Čistega dobička je napravilo 17.710 K 67 v. ga je na sledeči način razdelilo: v rezervni sklad 500 K, v poseben rezervni sklad 1000 K, v amortizacijski sklad 500 K, v dispoziacijski sklad 500 K, za stavbo delavskega doma 150 K, subvencije 600 K, na nov račun 83 K 17 v, dividende je plačalo po 2% 10.532 K 48 v. Omenjeno društvo je imelo že od pričetka leta 1912 v rezervnem skladu 30.121 K, v specialnem rezervnem skladu 5554 K 16 v, v amortizacijskem skladu 5600 K, v dispoziacijskem skladu 2900 K; zraven tega ima še poseben sklad za one, katerim daje na upanje, za slučaj izgube znesek deležni sklad tudi visok in znaša 51.819 K 18 v. Ker društvo gmotno

tako dobro uspeva, imajo tudi ondodni delavci vse zaupanje, zato pa nalagajo tamkaj svoje prihranke, ki so znašali koncem lanskega leta 157.506 K 6 v. Vsak zaveden zadružnik lahko vidi, kako skrbje oni sodrugi za prospeh svojega društva; čeravno imajo visoke fonde, so vendar od dobička nakazali fondom tako velike svote, da jih pri nas na Slovenskem pri nobenemu društvu ne odkažejo. Vidi se, da so ondodni sodrugi člani konsumnega društva iz prepričanja in ne zaradi dividend, kajti dividende so dobili samo 2, a vendar ni bilo niti najmanjšega ugovora, ker so si člani v svesti, da če ima društvo dobro gmotno podlago, je to le v korist članov samih. Te vrstice smo napisali, da se udi naši zadružniki ravna po tem načelu, da tudi naša društva enkrat dosežejo oni razvoj, ki ga opažamo pri naših sosedi.

Raznoterosti.

Proti deseturnemu delovniku. Kakor smo že poročali, je povabil švicarski zvezni svet vse vlade k mednarodni konferenci za delavsko varstvo, na kateri naj bi vlade sklenile državno pogodbo za upeljavo deseturnega delovnika za delavke in prepoved nočnega dela za mladostne delavce. Zveza avstrijskih industrijalcev se že po svoje pripravlja na to konferenco. Zbira namreč „material“, s katerim hoče pobijati reforme švicarskega zveznega sveta. Najbrže žele ti gospodje, da se Avstrija ne pridruži državni pogodbi in da bi ostala še naprej edina država, kateri je delavsko varstvo deveta briga. Enkrat so že začeli slično akcijo, takrat namreč, ko je šlo za prepoved belega fosforja, in bi se jim bila tudi posrečila, če ne bi bil državni zbor prisilil vlado, da pristopi k pogodbi. Ampak gospodje opravljajo z nabiranjem „materiala“ proti deseturnemu delovniku res nepotrebno delo. Dokaz da pogine industrija z uvedbo deseturnega delovnika tako gotovo kakor podgana, če poje porcijo strihnina, je že pred sedemdesetimi leti postavil „veleučeni“ narodno-gospodarski pisatelj Senior. Ampak angleška vlada je molče prezrla ta „dokaz“ in tudi trditev, da se prične kupičiti profit podjetnikov šele takrat, ko delavec stopa v enajsto uro dela in je leta 1846 zakonito določila, da velja za tekstilno industrijo deseturni delovnik, ki ga je pozneje določila tudi še za druge industrijske panoge, ali angleška industrija še vključ temu ni uničena. Na Nemškem, Holandskem, Grškem in v Srbiji velja povsod deseturni delovnik za delavke in na Francoskem in v Švici bo kmalu tudi za moške v veljavi. Vzlic temu so avstrijski industrijalci toliko predrzni, da hočejo vlado prepričati: industrije bo kraj in konec, če bo na Avstrijskem vsaka žena stala le po deset ur ob stroju. In ravno sedaj ob gospodarski krizi, ko so se podjetniki lahko sami prepričali, da se proizvajalni produkt prav nič ne zmanjša, če se skrajša tedenski delovni čas. Nujno potrebno je, da se takoj nastopi proti vsakemu poizkusu kapitalistov, če bi hoteli vplivati na vlado. Sodrug Hanuš je v socialno političnem odseku že davno predlagal uzakonitev deseturnega delovnika. Načelnik tega odseka, krščanski socialce Schöpfer, pa noče sklicati odseka na posvetovanje, ker je v zvezi z industrijalci, katerim noče skaliti njih akcije proti deseturnemu delovniku. Kapitalisti in krščanski socialci delujejo torej v najlepši vzajemnosti, kadar gre za prikrajšanje delavskih pravic!

Naraščanje angleških strokovnih organizacij. Razvoj angleških strokovnih organizacij od leta 1902 do 1911 je sledeči:

	število organizacij	člani
1902	257	1.604.812
1903	742	1.575.375
1904	793	1.544.461
1905	685	1.567.519
1906	674	1.719.031
1907	677	1.937.560
1908	662	1.971.238
1909	666	1.957.904
1910	669	2.017.656
1911	608	2.378.957

V letu 1911 je bilo torej na Angleškem strokovno organiziranih delavcev nad 2 milijona in to v letu največje stavke transportnih delavcev, ki je imela za posledico še več drugih stavk. Iz pregleda vidimo, da je število organizacij od leta do leta manjše, število članov pa narašča; število orga-

nizacij se skrčuje vsled tega, ker gre strokovno gibanje angleških delavcev za vedno večjo centralizacijo, sorodne stroke se združujejo v skupne organizacije. Vse strokovne organizacije so imele leta 1911 dohodkov 3.679.588 funtov šterl. ali 88.380.000 K. Njihovo premoženje pa je znašalo 152 milijonov kron in se je od leta 1910 pomnožilo za 109 milijonov kron.

Delavske počitnice. Naša stara zahteva, da se uvedejo delavske počitnice, se počasi uveljavlja. Za trgovske sotrudnike jo je uveljavil zakon; za ostale delavske kategorije pa jo je treba uveljavljati korak za korakom v kolektivnih delovnih pogodbah. Tudi meščanski socialni politiki se zavzemajo za to zahtevo. Tako so n. pr. češki narodni socialci, ko je papež odpravil večino katoliških praznikov, vložili v poslanski zbornici predlog, da se prazniki nadomeste s počitnicami. Delovni odsek se bo na prihodnji seji izjavil o tem predlogu. Zanimivo je, kako je z delavskimi počitnicami v Nemčiji. Dr. Heyde podaja v svoji knjigi o dopustih za delavce in nastavljenec naslednji pregled: V rudnikih in plavžih je dopust redka izjema; nikjer nimajo delavci pravice do dopusta — vživajo ga zgolj poedinci vsled posebne naklonjenosti. V znatnem številu porcelanskih tovarn je uveden dopust; šest zavodov zlorablja to ustanovo za podpiranje žoltih organizacij, ker daje dopust le onim delavcem, ki so člani žolte podporne blagajne.

V kovinarski in strojni stroki veljajo po statistiki kovinarske zveze počitnice v 138 zavodih s 75.511 delavci. Zlasti v zlatarski, optični mehanski, kolarski in avtomobilski stroki so počitnice razmeroma precej uvedene. Zdravju škodljivo delo v kemičnih tovarnah je mnogo zavodov takorekoč prisililo, da so delavcem priznale dopuste. V oljarski in mlarski industriji so dopustijv mnogih tarifnih pogodbah uravnani.

Plačan dopust je v veljavi v 35 predilnih in tkalnih zavodih z 10.300 delavci.

V papirni industriji so počitnice jako redke: v knjigoveški obrti so uvedene v 256 zavodih.

Usnjarski delavci dopusta ne poznajo, prav tako malo znan je v lesni industriji.

Velike uspehe pa so si v tem oziru priborili pivarniški delavci. Do l. 1911 je bil dopust uveden v 536 tarifnih pogodbah za 1237 zavodov in 44.744 delavcev, do leta 1912 za 1458 zavodov in 51.614 delavcev. Tudi peki so si v 110 tarifnih pogodbah zagotovili pravico do dopusta. Začele so zadružne pekarnice.

Oblačilna industrija je sezonska obrt; redne pavze ne štejejo za dopuste. Prav tako je stavbinskimi delavci.

V vprašanju glede dopusta so tiskarji na vrhu. Po statistiki nemške tiskarske zveze je od 61.081 pomočnikov imelo l. 1910. 21.315 dopust. Naglašajo, da se vsled dopustov zmanjša nevarnost zastrupljenja s svincom, ker v prostem času telo izloči svinco, ne da bi ga znova sprejemalo vase.

V gostilniški obrti so delavski dopusti uvedeni le v delavskih podjetjih.

V državni službi zaposleni železničarji, poštarji, telegrafisti in telefonisti imajo pravico do dopusta.

Najbolj so vdomačeni dopusti v zavodih delavskih organizacij, potem v državnih in občinskih podjetjih, od privatne industrije pa v tiskarnah in pivovarnah. Mnogokrat je zagotovljen v tarifnih pogodbah, še pogostejše pa je združen z blagotvornimi ustanovami. Po navadi se dovoli dopust šele po daljšem službovanju v zavodu. Pomen ima le plačan dopust: dopusta brez izplačevanja mezde se delavstvo skoro ne poslužuje. Mnogo razširjeneje so delavske počitnice na Angleškem. Blackpoolsko morsko kopališče je vse poletje torišče predilnih delavcev, kovinarjev in rudarjev, ki leto za letom prežive svoj sedemdnevni dopust pri morju z ženo in otroki.

Delovanje avstrijskih delavskih zavarovalnic proti nezgodam v letu 1910. Ministrstvo za notranje zadeve je pred kratkim predložilo državnemu zboru pregled delovanja avstrijskih delavskih zavarovalnic zoper nezgode v letu 1910. Gmotni uspeh teh zavarovalnic je prav ugoden. Med tem ko je znašal leta 1909 skupen prebitek vseh zavarovalnic 724.238 K, je znašal prebitek leta 1910 že 5.573.567 K. Prebitek za leto 1911 bo pa znašal nad sedem milijonov. Zavarovanih je bilo leta 1910 126.539 obratov (leta 1909 pa

123.006) z 1.975.676 (1.906.966) delavci. Poljedelskih obratov z uporabo motorjev je bilo zavarovanih 437.727 (422.550) z 43.157 (42.173) delavci. Razdelitev zavarovanih delavcev po starosti in spolu je razvidna iz sledečega pregleda: od 1000 zavarovancev je bilo

		1910	1909	1908
odraslih	moških	47	45	47
	ženskih	6	6	6
mladostnih	moških	746	749	750
	ženskih	201	200	197

Število nezgod se je v primeri z letom 1909 nekoliko zmanjšalo. Naznanjenih je bilo 128.094 nezgod, leta 1909 pa za 1092 več. Število nezgod, za katere je bilo treba plačati odškodnino, torej takih, katerih posledica je bila delna ali popolna nezmožnost za delo več kakor 28 dni, je znašalo 34.715, za 560 več kakor v letu 1909. Leto 1911 pa izkazuje že zopet večje število nezgod, tako n. pr. pri praški zavarovalnici za 653 slučajev več, pri brnski celo 1971. Število smrtnih nezgod je znašalo 1189, za 63 manj kakor v letu 1909. Tudi to upadanje ni trajno, ker posamezne zavarovalnice poročajo za leto 1911 že o naraščanju smrtnih nezgod. O smrtnih nezgodah so znani še sledeči podatki: od 1189 smrtnih ponesrečencev je bilo 1144 moških in 45 ženskih. Po njih je ostalo 725 vdov, 1389 sirot in 49 ascendentov. — Glede višine rente, ki so jo dobivali zavarovani delavci, je zanimivo dejstvo, da je več kakor 72 odstotkov rentnikov dobivalo manj kakor polovico polne rente. Polna renta znaša 60 odstotkov letnega zaslužka in dobiva jo komaj 5 odstotkov vseh rentnikov. Zavodi goje s tako vneto prikrasovanjem rent, ki bi bila mnogo bolj na mestu pri nadziranju obratov za omejitev nezgod. Delavci, ki so n. pr. izgubili več prstov na roki, morajo redno vsako leto k zdravniški preiskavi, če se ni izboljšalo njih stanje, kakor da bi amputirani udje zrastle iznova. Delavske nezgodne zavarovalnice izrabljajo v svojo korist okolščino, da se pohabljeni delavci sčasoma privadijo stanju in po nezgodi prav toliko zaslužijo kakor prej. To prilagodnje izrabljajo zavarovalnice v svojo finančno korist. Deficit dunajske, praške in lvovske zavarovalnice hočejo na ta način odstraniti. Deficit vseh zavarovalnic znaša sedaj 74 milijonov kron, ampak popolnoma antisocialno je, če ga hočejo pokriti na račun delavcev.

Poročila o shodih.

Ustanovitev nove železničarske skupine v Ljubljani.

Dne 6. t. m. se je vršil ob 8. zvečer v restavraciji „International“ ustanovni občni zbor podružnice „Ljubljana II.“ spl. pravovarstven. in strokovnega društva železničarjev za Avstrijo. Udeležba je bila z ozirom na službuene razmere zelo dobra in tudi navdušenja ni manjkalo, kar nam dokazuje, da je bila potreba ustanovitve te nove podružnice nujna. Članstvo podružnice „Ljubljana II.“ se bo rekrutiralo iz osebja vseh kategorij vlakopospeševalne službe obeh železnic in je doslej naznanilo 171 članov svoj pristop.

Tajnik sodr. Josip Kopač je pozdravil navzoče in otvoril v imenu in po naročilu osrednjega vodstva ustanovni občni zbor ter naznanil sledeči dnevni red: 1. Otvoritev shoda; 2. Čitanje in tolmačenje pravil; 3. Volitev odbora; 4. Predavanje in 5. Slučajnosti.

Ker so člani soglašali z mnenjem otvoritelja, da je čitanje pravil nepotrebno, ker so vsi navzoči itak člani organizacije in poznajo določbo pravil, je ta točka odpadla in je prišla takoj 3. točka dnevnega reda v razpravo.

K tej točki je predlegel sodr. Josip Petrič po nalogu pripravljalnega odbora sledečo kandidatno listo in sicer:

Predsednik: Josip Muhar, strojevodja drž. železnice; namestnik: Rudolf Gale, strojevodja južne žel.; blagajnik: Matija Trepše, strojevodja južne žel.; namestnik: Fran Železnik, strokovnik drž. žel.; zapisnikar: Marcel Žorgo, strojevodja juž. žel.; namestnik: David Hauptmann, ključar južne žel.; knjižničar Ljudevik Vončina, kurjač južne žel.; namestnik: Anton Kos, strojevodja drž. žel.; odborniki: Karol Čop, avizor juž. žel., Ivan Merjasec, kurjač drž. žel., Jakob Cesar, nadkurjač drž. žel., Ivan Nered, avizor juž. žel.; revizorji: Ulrik Bittner, kurjač juž.

žel., Albin Jerin, kotlar juž. žel., Ferdo Vovko, ključar drž. žel., Fran Svoboda, strokovnik drž. železnice.

Predložena lista je bila brez ugovora soglasno sprejeta, nakar je prevzel novo izvoljeni predsednik sodr. Josip Muhar predsedstvo; zahvalil se je za izvolitev na častno mesto predsednika in obljubil, da bo s pomočjo odbora in ostalih sodrugov skušal vršiti prevzeto dolžnost v zadovoljstvo članov in v korist splošne organizacije.

Za njim se je oglasil za besedo predsednik podružnice „Ljubljana I.“ sodr. Jakob Uršič. Le-ta je pozdravil novo sobojevnico in ji želel najboljših uspehov, a izrazil je bojazen, da utegne ta ustanovitev zanesti med železničarje razcepitev in „Kastengeist“. Ko je zaključil svoja izvajanja, se je priglasila besedi cela vrsta sodrugov, ki so ugovarjali nazorom sodr. Uršiča in vsi so zatrjevali svojo neomajeno solidarnost z ostalimi kategorijami železniških uslužbencev. Po končani, jako živahni debati je podelil predsednik besedo tajniku sodrugu Kopaču k 4. točki dnevnega reda.

Sodr. Kopač je temeljito obrazložil potrebo nove ustanovitve in je s stvarnimi podatki dokazal, da sodr. Uršiča stališče ni pravo in da je celo v gotovih okolščinah skupnosti škodljivo. Odločno je zavračal trditev, da se organizacija trga in da se vanjo zanaša razcepitev nasprotno je ravno ta reforma v organizaciji nujno potrebna, če naj organizacija napram svojim članom vrši svoje dolžnosti tako, da bodo od nje imeli koristi. Dosedanja forma organizacije, je dejal, je bila pač dobra, dokler smo bili majhni in še v razvoju, dobra je pa tudi še tam, kjer ne žive železničarji v večjih masah skupaj, gotovo je pa, da ne odgovarja več potrebam in visi navadno le na ramah posameznih sodrugov. Z ustanovitvijo podružnice Ljubljana II. je organizacija le pridobila in bo že najbližja bodočnost sijajno dokazala. Prepričan je, da se bo moralo vprašanje reorganizacije notranje uprave v društvu rešiti tudi na drugih postajah in se s tem vprašanjem bavijo tudi že zaupniki tržaskih železničarjev. Apelira na navzoče, naj se oprimejo z vso vneto započete delu, ki bo nedvomno obrodilo obilo dobrega sadu. Prihodnji občni zbor nam pokaže, da korak, ki smo ga napravili, ni bil nepremišljen, temveč pa je bil posledica naravne potrebe. Seveda bi bilo napačno, če bi vsaka podružnica hodila svoja lastna pota ne meneč se za svoje sobojevnice. Toda v tem oziru je tako temeljito poskrbljeno, da je tozadevno vsaka bojazen brezpotrebna, kajti tajništvo si je dobro v svesti svoje nadzorovalne naloge in jo bo vršilo tako vestno, da bo vsak škodljiv korak nemogoč. Vodstvo vsega gibanja ljubljanskih železničarjev bo vbodoče v rokah eksekutivnega odbora, obstoječega iz primerne števila članov vseh treh podružnic in le podrobno, propagandistično delo bodo izvršile posamezne podružnice po iniciativi eksekutive. Storili smo velevažen korak naprej, od katerega bo imela organizacija le koristi.

Pri raznoterostih so bili vloženi sledeči predlogi:

1. Vpisnina se določi za novovstopivše člane z 80 vinarji.

2. Za običajne sestanke podružničnih članov se določijo sledeči dnevi in sicer:

a) za strojevodje, namestnike in kurjače, ključarje vsak ponedeljek ob 9. zjutraj; b) za kurjače vsak ponedeljek ob 7. zvečer; c) za profesioniste vsako soboto ob 7. zvečer; d) za ostale kategorije vlakopospeševalne službe vsakega prvega v mesecu, če ni nedelja ali praznik, v nasprotnem slučaju pa drugega v mesecu.

3. Društvo ima začasno svoj sedež v gostilni „International“ na Resljevi cesti št. 22.

4. V eksekutivni odbor ljubljanskih železničarjev se odposljejo sodrugi: Jos. Muhar, Rudolf Gale in Josip Petrič.

Vsi predlogi so bili večinoma brez debate soglasno sprejeti.

Predsednik sodr. Muhar je nato s primernim zaključnim govorom pozval se enkrat navzoče na vztraj no in složno delo ter zaključil lepo uspeli shod polu 1. zvečer.

Borovnica. Dne 4. t. m. ob 4. uri popoldne se je v Borovnici v Drašlerjevi gostilni vršil shod po § 2., na katerem je poročal sodr. Kopač o uspehih intervencije pri stavbenem kakor tudi strojnem ravnanstvu na Dunaju. Poročilo se je z zado-

voljstvom vzelo na znanje, na kar je predsednik zaključil lepo uspeli shod.

Ljubljana I. Dne 7. t. m. se je vršil v Petričevi gostilni v Ljubljani občni zbor skupine I, ki je bil zelo dobro obiskan.

Poročilo predsedstva se je vzelo z zadovoljstvom na znanje in na predlog kontrole dalo odboru odvezo, na kar se je izvolilo sledeči odbor:

Škorjanc Josip, nadsprevodnik, predsednik; Nežič Avgust, podpredsednik; Kregar Josip, sprevodnik, I. blagajnik; Strmšek Gašper, II. blagajnik; Vilhar Jernej, Marinka Fran, nadzornika; Jug Ljudevit, I. zapisnikar; Bračko Ivan, II. zapisnikar; Oskar Alojzij, Sojer Jakob, knjižničarja; Kovačič Fran, Gabriel Ivan, Turk Alojzij, Ušan Alojzij, Čuč Ivan, Rupar Josip, Jerina Fran, Stojce Ivan, Jurjevčič Fran, Poglačar Fran, Cesnik Ivan, Grebien Ivan, Obič Fran, odborniki.

Nato je sodr. Kopač poročal o železničarski organizaciji in nje uspehih in o nevarnostih, ki ji prete od strani vlade. Poročilo se je z odobravanjem vzelo na znanje.

V izvrševalni odbor ljubljanskih krajevnih skupin se je izvolilo sledeče sodrugi:

Škorjanc Josip, Grebien Alojzij in Rupar Josip.

Po kratkem nagovoru je nato predsednik ob 11. uri zaključil občni zbor.

Spodnja Šiška. Dne 8. t. m. se je vršil občni zbor krajevne skupine Spodnja Šiška z običajnim dnevnim redom.

Poročilo predsedstva se je soglasno vzelo na znanje in odstopajočemu odboru dalo odvezo.

Pri volitvah so bili v novi odbor izvoljeni sledeči sodrugi:

Kovač Jakob, sprevodnik, predsednik; Dolžnik Anton, podpredsednik; Rudolf Viljem, zapisnikar; Božič Alojzij, namestnik; Arhar Fran, blagajnik; Hirschmann Ivan, podblagajnik; Kisovec Josip, Spendau Fran, Marolt Ivan, Kristan Pavel, knjižničarji; Paulič Fran, Paušič Fran, Glinig Anton, Ožgan Vincenc, odborniki; Baumkircher Jakob, Čížman Ivan, nadzornika.

Nato je sodr. Kopač poročal o pomenu strokovne, politične in gospodarske organizacije in žel za svoja izvajanja burno odobravanje.

Pro točki „raznoterosti“ se je rešilo razne notranje zadeve skupine in izvolilo v izvrševalni odbor ljubljanskih skupin sledeče sodrugi:

Kovač Jakob, Glinig Anton in Paušič Fran.

Nato je predsednik zaključil občni zbor.

Vršijo se sledeči shodi:

Trst V. Dne 15. maja t. l. ob 8. uri zvečer društven shod skupine Trst V. v gostilni „International“, ulica Gian Rinaldo Carli II. (pri Sv. Andreju).

Dnevni red: Pomen naših delavskih organizacij za železničarje.

K obilni vdeležbi vabi

Odbor.

Vsebinska štev. 9 z dne 1. maja 1913.

Članki: Naš dan. V imenu njegovega Velicanstva! Zopet zaplenjeni! Postanek in razvoj delavskih organizacij. Prvi maj in njega pomen. Zastoj v socialni politiki. Kdo so sanjači. Socializem. Nov mezdn red. Socialna politika po odstotkih. O stabiliziranju delavcev.

Predpisi za prometno službo.

Iz okrožnic in uradnih listov.

Dopisi: Nabrežina. Trst, drž. žel.

Domače vesti: Narodna „delavska“ organizacija. Kdo podpira N. D. O.

Poročila o shodih: Shod železničarjev. Prvi majnik 1913.

Kavarna Unione - Trst

Ulica Caserma in ulica Torre Bianca

Napitnina je odpravljena

Velika zbirka političnih in leposlovnih revij in

časnikov v vseh jezikih.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Kopač
Tiska L. Herrmanstorfer v Trstu